

Eierstrategi for TRV konsernet

- *Eierskapsmelding del 2 for TRV konsernet, 2017*

Innhold

Formålet med eierskapet og organisering	3
Formålet med eierskapet	3
Organisering	3
Selskapenes virksomhetsområde	4
TRV Gruppen AS	4
Trondheim renholdsverk AS	4
Retura TRV AS	4
Forventninger til selskapenes utvikling	5
Forventninger til konsernet	5
Forventninger til Trondheim Renholdsverk AS	6
Forventninger til Retura TRV AS	6
Mål	7
Finansielle mål	7
Miljø- og klimamål	8
Eierstyring	8
Eiermøter	8
Eierberetning	9
Revidering av eierskapsmelding del 2	9
Kontrollkomiteens rolle	9

1 Formålet med eierskapet og organisering

Formålet med eierskapet

Forurensningsloven pålegger Trondheim kommune ansvaret for innsamling og behandling av husholdningsavfall. Trondheim kommune ivaretar dette lovpålagte ansvaret ved tildelingen til Trondheim Renholdsverk AS som utvidet egenregi¹. Når det gjelder næringsavfall har ikke kommunen noen lovmessig plikt til innsamling og behandling av dette etter endring i forurensningsloven 1.7.2004.

Avfall utgjør en ressurs for samfunnet og er en viktig del av løsningen for å nå energi-, klima- og ressursmål. Det er derfor viktig at kommunene tar en aktiv eierrolle både innenfor husholdnings- og næringsavfall.

Det er viktig at kommunene viderefører sin virksomhet knyttet til næringsavfall da det i de fleste områder av Norge ikke er et velfungerende marked for næringsavfall.

Eieransvar innebærer en forpliktelse til oppfølging av eierskapet, og dette dokumentet gir uttrykk for eiernes forventninger til selskapet og retningslinjer for en god og konstruktiv dialog mellom selskapet og eierne. Dette skal også bidra til en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom eier og selskapet.

Organisering

Trondheim renholdsverk ble etablert i 1918², og ble omdannet fra kommunal enhet til aksjeselskap fra 1.1.2002. Fra 1.1.2006 ble selskapet organisert som et konsern for å skille husholdnings- og næringsavfall.

Konsernet består av morselskapet TRV Gruppen AS og datterselskapene Retura TRV AS (næringsavfall) og Trondheim Renholdsverk AS (husholdningsavfall). I tillegg har både TRV Gruppen AS og Retura TRV AS eierandeler i andre selskaper som driver næringsvirksomhet innen avfall, se vedlegg 5 for konsernstruktur.

Trondheim kommune eier morselskapet 100 %, og har indirekte eierskap i Trondheim Renholdsverk AS og Retura TRV AS som begge eies 100 % av TRV Gruppen AS.

¹Egenregi betyr at aktiviteten eller tjenesten utføres av en offentlig avdeling eller etat – altså del av kommune eller stat som juridisk enhet. Utvidet egenregi er når et kommunalt eiet selskap – en egen juridisk enhet – skal utføre tjenester for det offentlige.

² <http://trvgruppen.no/>

2 Selskapenes virksomhetsområde

TRV Gruppen AS

Selskapets virksomhetsområde er å eie aksjer i datterselskaper som driver virksomhet knyttet til avfallshåndtering av alle avfallstyper fra privatforbruker og næringsvirksomhet samt annen beslektet virksomhet.

Oppgavene innbefatter produksjon og salg av administrative tjenester til datterselskaper, samt eierskap og drift av bygg og anleggsmasse.

Selskapet kan også eie aksjer, selskapsandeler m.v. i andre selskaper med beslektede virksomheter knyttet til avfallshåndtering og skal forvalte eierskap i slike eksterne selskaper, samt investere og delta i annen beslektet virksomhet.

Trondheim renholdsverk AS

Selskapet skal kun drive produksjon og salg av avfallstjenester i og for Trondheim kommune. Selskapets virksomhet knyttet til husholdningene skjer i henhold til avtale med Trondheim kommune. Virksomheten omfatter transport/innsamling av husholdningsavfall, drift av gjenvinningsstasjoner for husholdninger m.v..

Husholdningsrenovasjonen skal drives til selvkost i henhold til statlig fastsatte retningslinjer for slik virksomhet. Selskapets virksomhet kan også omfatte innsamling og håndtering av næringsavfall oppstått i virksomheter Trondheim kommune eier og driver. Selskapet skal være blant nasjonalt ledende selskaper innen sine hovedforretningsområder med hensyn til særlig miljø, kvalitet og teknologi, innovasjonsgrad, arbeidsmiljø og effektivitet.

Retura TRV AS

Selskapet skal drive kommersiell produksjon og salg av avfallstjenester til næringsliv, offentlig sektor, privat forbruker mv. i Trondheim og Trøndelag. Virksomheten omfatter transport/innsamling av alle typer avfall til egne håndterings- og behandlingsanlegg, behandling av avfall og salg av avfallsfraksjoner.

Selskapet skal være blant nasjonalt ledende selskaper innen sine hovedforretningsområder med hensyn til særlig miljø, kvalitet og teknologi, innovasjonsgrad, arbeidsmiljø og effektivitet.

Selskapet skal på forretningsmessig grunnlag kunne inngå allianser og samarbeid med andre bedrifter, kommuner og interkommunale selskaper på hovedvirksomhetsområdene og nært beslektede virksomhetsområder. Selskapet skal innen kjerneområdene kunne erverve virksomhet eller stifte ny virksomhet alene eller sammen med andre. (Kilde: Vedtekter av 30.06.2010)

3 Forventninger til selskapenes utvikling

Forventninger til konsernet

Eier ønsker å videreføre fokus på de utviklingsmuligheter som ligger innenfor virksomhetsområdene beskrevet under kapittel 2 for å ivareta fremtidig vekst og utvikling av TRV-gruppen AS, Trondheim Renholdsverk AS og Retura TRV AS:

1. Avfallshåndtering er en viktig pilar i utvikling av sirkulær økonomi og grønn konkurransekraft. Eier forventer at selskapene skal gå foran og være blant de ledende i bransjen når det gjelder å ivareta ressurser i avfallet og å skape regionale arbeidsplasser.
2. Avfallshåndtering kan føre til belastninger på miljø og klima. Eier forventer at selskapene tar ansvar for å redusere miljøbelastninger og klimautslipp i hele verdikjeden.
3. Eier forventer at selskapene moderniserer, effektiviseres og videreutvikler sine virksomhetsområder, herunder at selskapene tar i bruk ny teknologi, og fremviser høy innovasjonsgrad.
4. Eieren forventer at selskapene har ambisjoner om å være blant de ledende i bransjen på kostnadseffektivitet.
5. Eieren forventer at selskapene hver for seg utarbeider en fireårig økonomi- og handlingsplan. I tillegg utarbeides langsiktige investeringsplaner (minimum 10 års perspektiv) innen gitte satsningsområder. Investeringsplanen må være innenfor rammen av eierens forventninger til konsernets kapitalisering. Ved vurdering av større kapitalkrevende prosjekter må styret synliggjøre eventuelt kapitalbehov for eier med tilhørende finansieringsplan. Eier forventer at styret i slike tilfeller vurderer hensiktsmessig alternativ finansiering før man eventuelt ber om tilførsel av egenkapital. I tillegg skal det kontinuerlig tas hensyn til eiers krav til løpende direkte avkastning (utbytte).
6. Alle investeringer/utviklingsmuligheter forutsettes å være basert på forretningsmessige/kostnadseffektive prinsipper, slik at kapitalen prioriteres til de mest lønnsomme/kostnadseffektive prosjektene.
7. Eieren er åpen for at konsernet deltar i strukturelle prosesser (for eksempel oppkjøp, fusjoner, fisjoner og salg) innenfor virksomhetsområdet, men forutsetter at dette baseres på forretningsmessige prinsipper om avkastning og lønnsomhet. Alle strukturelle endringer orienteres om på eiermøter. Vesentlige strukturelle endringer skal godkjennes av eier på

generalforsamling (formannskapet).

8. Eier er åpen for initiativer fra konsernet til ny virksomhet, og at det orienteres om på eiermøter og skal godkjennes av eier på generalforsamling (formannskapet).
9. Eier forventer at selskapene innenfor gjeldende lover og regler søker samarbeid med andre selskap på de områder dette gir større muligheter for alle parter. Samarbeidet skal fortrinnsvis skje i Midt-Norge, men der det er hensiktsmessig kan det utvides til nasjonalt samarbeid.
10. For de kommunalt heleide selskaper gjelder et følg- eller forklar prinsipp. Det innebærer at kommunens reglementer i utgangspunktet gjelder for selskapene og styret må kunne forklare hvorfor de mener det er rasjonelt at reglementer ikke følges dersom styret ønsker enkelte egne ordninger.

Forventninger til Trondheim Renholdsverk AS

1. Lovpålagt virksomhetsområde er knyttet til husholdningsavfall. Eier forventer at selskap som har sin virksomhet innenfor lovpålagte områder arbeider mot de mål og strategier som den kommunale avfallsplanen og tilhørende politisk vedtatte retningslinjer legger opp til.
2. Eier har også forventninger til at selskap som har sin virksomhet knyttet til eiers eget virksomhetsavfall arbeider mot de mål og strategier som den kommunale avfallsplanen og tilhørende politisk vedtatte retningslinjer legger opp til.
3. Eier forventer at selskapet aktivt jobber for at konkurranseregler og forbudet mot kryssubsidiering ivaretas.
4. Eier forventer at Trondheim Renholdsverk AS innehar god økonomistyring og strategi som tilrettelegger for en stabil og forutsigbar gebyrbane for avfallsområde.
5. Eier forventer at Trondheim Renholdsverk AS har et gebyrnivå som er blant de laveste sammenlignet med de 10 største byene i Norge (ASSS nettverket).

Forventninger til Retura TRV AS

1. Eier forventer at selskapet har en robust forretningsmodell som skaper verdier og sikrer lønnsomhet på nivå med konkurrentene. Dette betyr at forretningsmodellen er stabil over tid med hensyn på f.eks priser og forhandlingsposisjon. Skalbarhet er viktig, det vil si at

lønnsomheten utvikler seg med økende volum.

2. Eier forventer at virksomheten identifiserer hvor i verdikjeden det er ledig kapasitet, og så å aktivt jobbe med volumtiltak for å bringe virksomheten mot full kapasitetsutnyttelse før neste "sprang" i faste kostnader (investeringer).
3. Eier forventer at selskapet har en vekststrategi(plan) med tilhørende kostnader og risiko.
4. Eier forventer at selskapet utøver en økonomistyring som sikrer god kontantstrøms kontroll. Dette sett i kombinasjon med vekstplan og forretningsmodell.
5. Eier forventer at selskapet har en strategisk posisjon i forhold til bransjeutvikling.

4 Mål

Finansielle mål

Eiers krav til avkastning og utbytte stilles til konsernet, der det tas hensyn til at Trondheim Renholdsverk AS skal gå i balanse i henhold til selvkost. Det innebærer at finansielle mål rettes til TRV Gruppen AS og Retura TRV AS.

Verdiutvikling

Eieren ønsker at selskapet gjennomfører en ekstern og uavhengig verdivurdering av konsernet (ekskl. Trondheim Renholdsverk AS) sitt markedsverdi hvert fjerde år. Verdiutvikling av selskapet forventes å ha en utvikling noe bedre enn bransjen. Verdivurderingen skal angi årsaker til endring i verdi fra forrige verdivurdering, fordelt på forhold som selskapet har kunnet påvirke og forhold utenfor selskapets kontroll. Første verdivurdering og basisåret er 2017.

Avkastningskrav

Eiers krav til avkastning stilles til egenkapitalen (EK³) i konsernet (minus EK i Trondheim Renholdsverk AS). Eieren forventer at avkastningskrav⁴ på verdijustert EK⁵ ligger i intervallet 7-9 % etter skatt. Endelig nivå avklares med styret og justeres over tid i takt med fundamentale endringer i underliggende forutsetninger. Realisert avkastning siste 5 år skal årlig rapporteres til eierne på årets første eiermøte.

Utbyttepolitikk

Eiers krav til utbytte stilles til konsernet (minus Trondheim Renholdsverk AS). Trondheim

³ Summen av egenkapitalen i TRV Gruppen AS og Retura TRV AS.

⁴ Egenkapitalavkastning er et nøkkeltall for lønnsomhet som viser forholdet mellom en bedrifts egenkapital og årsresultat, vanligvis presentert i prosent.

⁵ Verdijustert egenkapital er eiendeler priset til markedsverdi og ikke bokført verdi.

kommune som eier har behov for for en viss forutsigbarhet i utbyttet, og forventer et utbyttet som minst er 70 % av gjennomsnittlig årsresultat etter skatt siste 3 år. Selskapets utbyttegrunnlag og eierens utbytteforventning avklares årlig i eiermøte på våren. Styret innstiller på utbytte til generalforsamling. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

Andre måleparameter

For at eier skal få en helhetlig innsikt i og mulighet for oppfølging av selskapets verdiskaping kan rapportering av andre måltall bli etterspurt, samt sammenlignet med et utvalg av sammenlignbare selskaper eller med bransjen. På monopol-områder forventer eier at konsernet foretar målinger opp mot andre sammenlignbare selskaper.

Miljø- og klimamål

Eiers mål er at selskapene tar ut ressurser i avfallet som er i tråd med internasjonale og nasjonale krav. EU jobber med nytt direktiv som tilsier at det kan komme krav om 65 % materialgjenvinning innen 2030.

Dagens mål er som følger:

- 50 % av alt kommunalt avfall (husholdningsavfall og lignende) skal materialgjenvinnes innen 2020.
- 50 % av næringsavfall skal materialgjenvinnes innen 2020.
- Eier har som mål at innen 2025 skal alle kjøretøy være istand til å benytte fossilfritt drivstoff.

For næring er det rimelig fra et forretningsmessig ståsted å stille et overordnet krav slik at forretningsdelen kan tilpasses seg markedssituasjonen når det gjelder hvor mye av et spesifikt avfallsfraksjon skal gjenvinnes eller ikke, dette med hensyn på lønnsomhet og konkurransesituasjonen. Dette krever derfor en balanse mellom å oppnå miljømål og lønnsomhet for å hindre konkurs og oppnå krav om utbytte. Eier pålegger styret ansvaret for å operasjonalisere en balanse mellom miljømål og lønnsomhet.

5 Eierstyring

Eiermøter

Eier ønsker en løpende og god dialog med selskapsledelsen om den langsiktige utviklingen av konsernet, blant annet gjennom faste møteplasser. Ved behov vil det bli satt opp eiermøter med datterselskapene.

Det skal minimum avholdes 2 årlige eiermøter (hhv. vår og høst), i tillegg til generalforsamling. Saker som naturlig vil være aktuelle for behandling i eiermøtene er strategi, økonomi,

investeringsplaner, avkastning og utbytteforventninger og forberedelse til generalforsamling.

Eierne skal representeres ved rådmannen eller den han bemyndiger. Selskapet representeres ved styreleder og daglig leder for TRV Gruppen AS, Retura TRV AS og Trondheim Renholdsverk AS, eller den/de bemyndiger.

Eierberetning

Rådmannen utarbeider eierberetning i samråd med selskapsstyre/ledelsen. Eierberetningen skal følge opp eierstrategi og eierskapsmelding del 1. Eierberetning leveres av rådmannen, samtidig med at styret leverer regnskap og årsrapport til generalforsamlingen.

Revidering av eierskapsmelding del 2

Eierstrategien, i denne sammenheng eierskapsmelding del 2, skal revideres hvert 4 år (etter hver valgperiode).

6 Kontrollkomiteens rolle

Kontrollkomiteen skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper. Selskapskontroll er todelt; en obligatorisk del som benevnes eierskapskontroll og utvidet eierskapskontroll (omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon).

Eierskapskontroll innebærer en vurdering av eierskapsutøvelsen og forhold knyttet til rapportering og informasjonsflyt fra et eierperspektiv, herunder en vurdering av om kommunen har etablert tilfredsstillende retningslinjer for utøvelsen av eierskapet. Utvidet eierskapskontroll inneholder i tillegg forvaltningsrevisjon som er vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut i fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Både kontrollkomiteens sekretariat og kommunerevisjonen gjennomfører selskapskontroll.

Kommunerevisjonen gjennomfører i tillegg utvidet selskapskontroll på oppdrag fra kontrollkomiteen. Videre i henhold til § 80 i kommuneloven skal kommunerevisjonen varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Eierskapspolitikken vil således understøtte selskapskontrollene. Selskapskontrollene vil igjen bidra til å sikre at eierskapspolitikken implementeres i styringen og driften av selskapene.